QRickit
0124CH03

3 ਸੁਆਦੀ ਅੰਬ

ਆਓ ਪੜ੍ਹੀਏ

© NCERT not to be republished

© NCERT not to be republished

ਆਓ ਗੱਲ ਕਰੀਏ

a. ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ।

b. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪਸ਼ੂ ਜਾਂ ਪੰਛੀ ਅੰਬ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ ?

c. ਹਰ ਵਾਰ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਜਾਂ ਪੰਛੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ?

d. 1 ਤੋਂ 1 ਵੱਧ , 2 ਤੋਂ 1 ਵੱਧ..... ਆਦਿ ਕਿੰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਅਜਿਹਾ 9 ਤੱਕ ਦੁਹਰਾਓ ?

E. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਅੰਬ ਖਾਧਾ ?

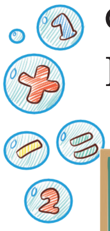

ਜਿੰਨੇ ਪਸ਼ੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਣਿਤੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ । ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰੋ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਣ । ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ ।

ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ਼ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ।

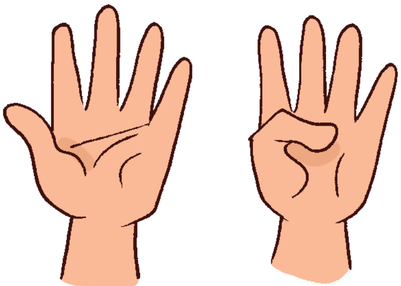

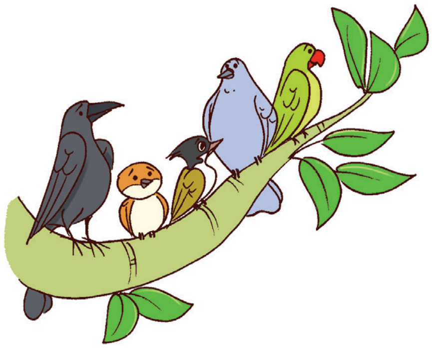

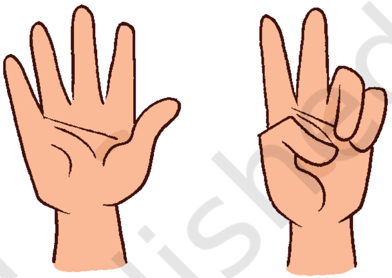

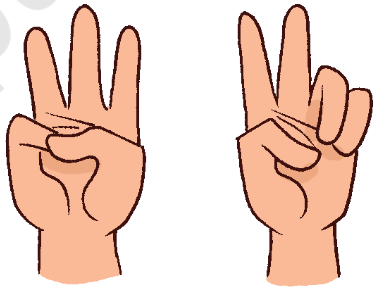

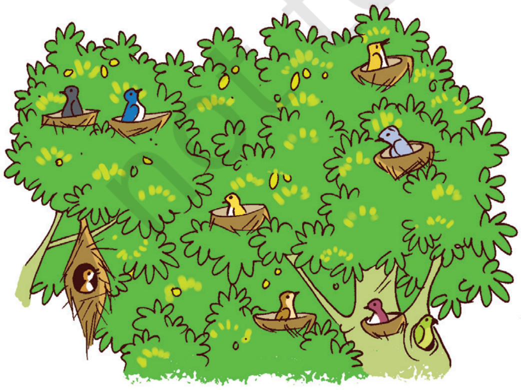

© NCERT not to be republished

ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ਼ ਮਿਲਾਓ (ਇੱਕ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ)।

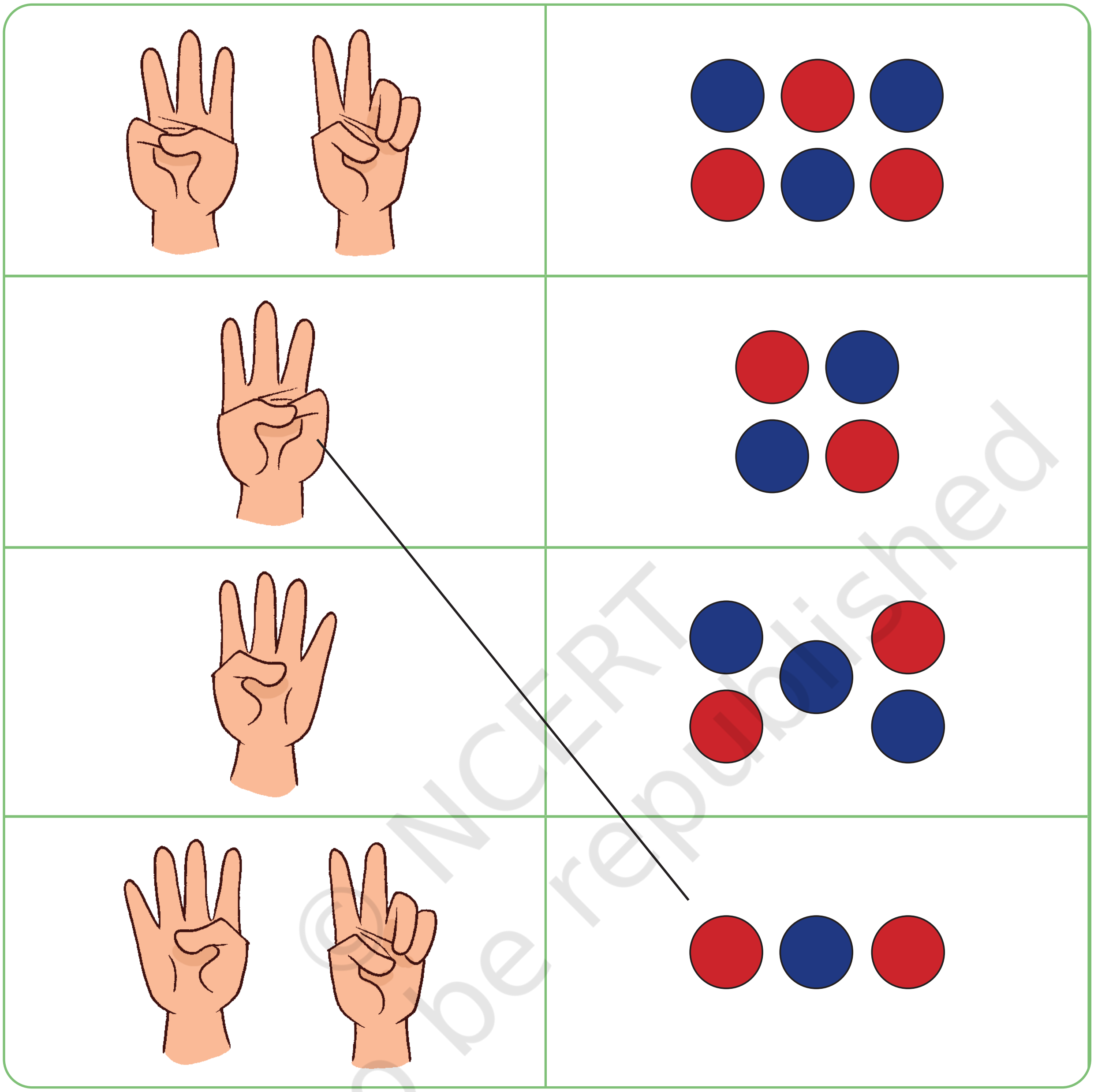

ਆਓ ਖੇਡੀਏ ! ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ

ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ 3 ਉਂਗਲਾਂ ਦਿਖਾਓ । ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ ਨੇ 3 ਉਂਗਲਾਂ ਦਿਖਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ਼ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ਼ 4 ਉਂਗਲਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ ?

© NCERT not to be republished

ਆਓ ਬਾਹਰ ਖੇਡੀਏ।

© NCERT not to be republished

ਬੱਚੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਅਤੇ ਗੀਤ ਗਾਉਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣਗੇ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾ ਕੇ ਚਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਜੋ ਬੱਚੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੱਚੇ ਹਰੇਕ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ 9 ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰਾ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦਾ ਦਿਨ

'ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ'(31 ਅਕਤੂਬਰ) 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦਿਓ।

ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ✓ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

ਵਸਤੂਆਂ	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ
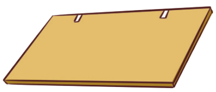			
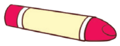			
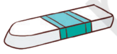			

ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

© NCERT not to be republished

ਆਓ ਕਰੀਏ

A. ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ✓ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ

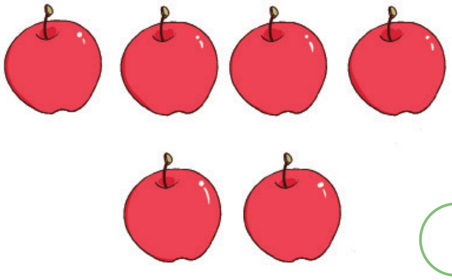

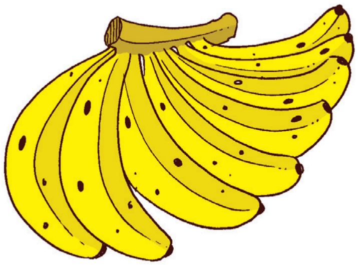

B. ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ✓ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

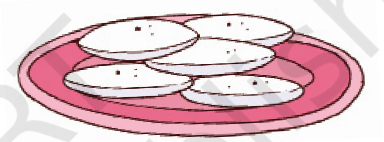

C. ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ✓ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

ਆਓ ਖੇਡੀਏ - ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ

A. ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ਼ ਇਹ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡੋ । ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਉਂਗਲਾਂ ਦਿਖਾਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ- ਚਾਰ ਉਂਗਲਾਂ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਂਗਲਾਂ ਦਿਖਾਉਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

B. ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ਼ ਉਸ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੰਬਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ।

© NCERT not to be republished

ਸੰਖਿਆਵਾਂ 1, 2, 3... ਜਾਓ!

ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।

A. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ △ ਤਿਕੋਣ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 1 ਲਿਖੋ।

1 ਇੱਕ	1	1	1	1	1					

B. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਗੋਲ਼ਾ ○ ਲਗਾਓ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 2 ਲਿਖੋ ।

2 ਦੋ	2	2	2	2	2					

C. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ▭ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਆਇਤ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 3 ਲਿਖੋ।

3 ਤਿੰਨ	3	3	3	3	3					

© NCERT not to be republished

D. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ △ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 4 ਲਿਖੋ।

4 ਚਾਰ	4	4	4	4	4					

E. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਗੋਲ਼ਾ ◯ ਲਗਾਓ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 5 ਲਿਖੋ।.

5 ਪੰਜ	5	5	5	5	5					

F. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ▭ ਆਇਤ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 6 ਲਿਖੋ।

6 ਛੇ	6	6	6	6	6					

© NCERT not to be republished

G. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ △ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 7 ਲਿਖੋ ।

7 ਸੱਤ	7	7	7	7	7					

H. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਗੋਲ਼ਾ ◯ ਲਗਾਓ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 8 ਲਿਖੋ।

8 ਅੱਠ	8	8	8	8	8					

I. ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ▭ ਦੇ ਦੁਆਲ਼ੇ ਇੱਕ ਆਇਤ ਖਿੱਚੋ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ 9 ਲਿਖੋ।

9 ਨੌਂ	9	9	9	9	9					

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੇਤ 'ਤੇ ਅੰਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ । ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਅੰਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹੋ । ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦਿਓ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਜੋ ਹਰ ਰਾਤ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬਿੱਗ ਡਿੱਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

© NCERT not to be republished

ਗਣੋ ਅਤੇ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

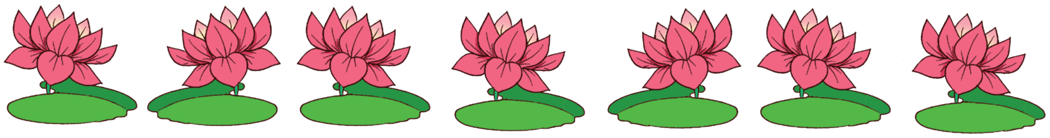

3

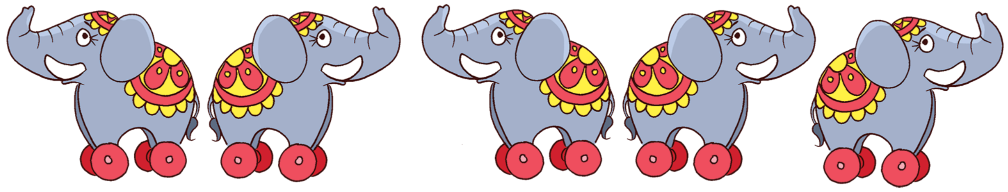

7

5

ਗਣੋ ਅਤੇ ਰੰਗ ਭਰੋ

A. 8 ਤਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰੋ।

B. 5 ਫੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰੋ।

C. 6 ਗੇਂਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰੋ।

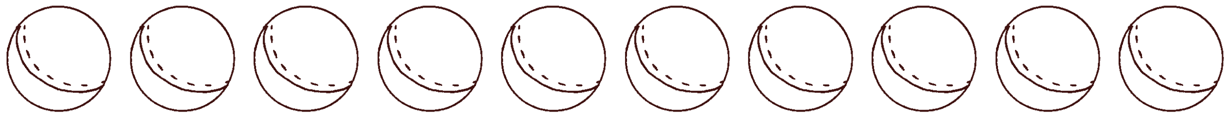

© NCERT not to be republished

ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਓ।

a. 1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ ਅੰਕਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਰਸਤਾ ਬਣਾਓ । ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰੇਖਾਵਾਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਾ ਕੱਟਣ।

i.

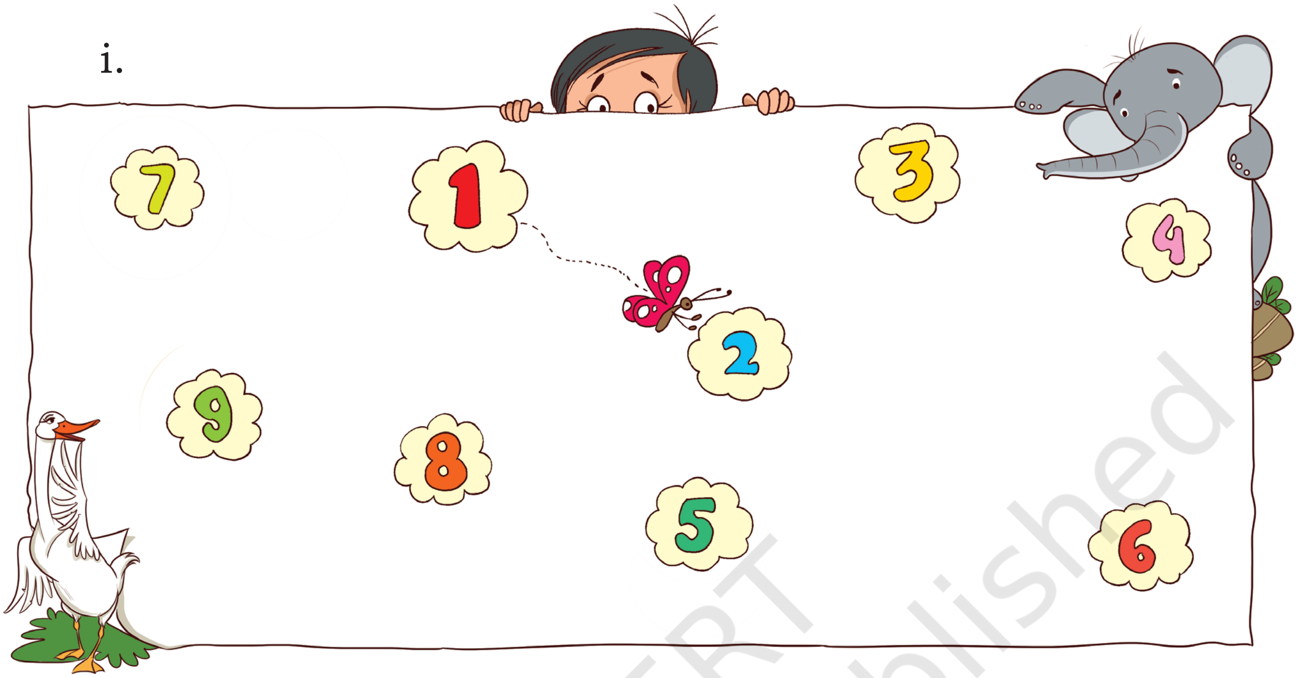

ii.

1	3	4
9	2	5
8	7	6

iii.

5	6	7
4	3	8
1	2	9

b. ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬਾਂਦਰ ਨੇ ਸੰਖਿਆ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਲ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਤੱਕ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿੱਖੋ।

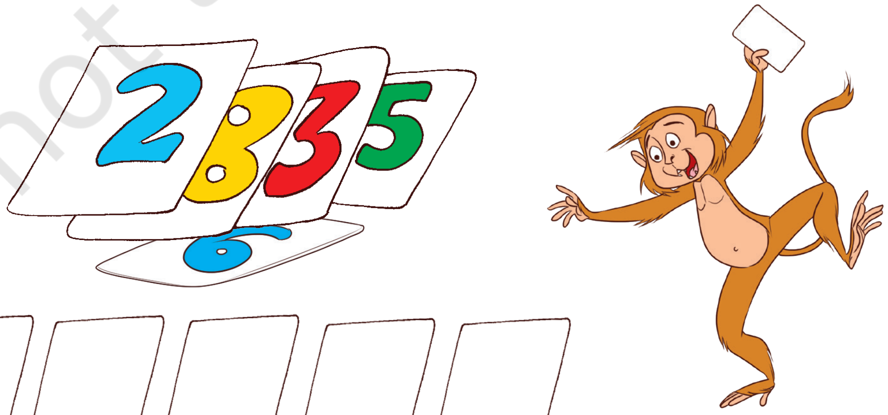

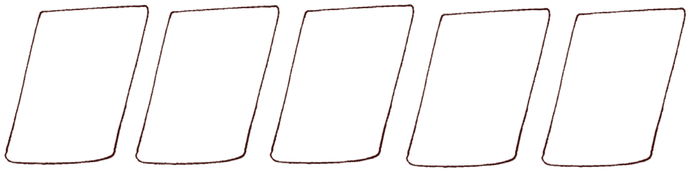

© NCERT not to be republished

c. ਬਿੱਲੀ ਸਾਰੀ ਵਰਕਸ਼ੀਟ ‘ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਦੀ ਘੁੰਮ ਗਈ ਹੈ । ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿੱਖੋ।

___, 5, 6, ___, 8

___, 2, ___, 4, 5

5, ___, ___, ___, 9

3, ___, ___, 6, ___

ਸਭ ਤੋ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਕਰੋ।

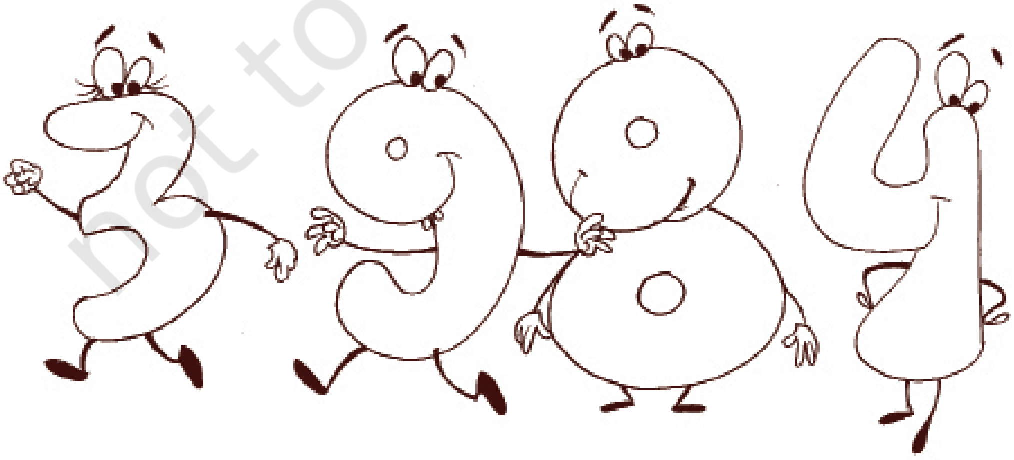

© NCERT not to be republished

a. ਪੀਲੇ ਡੱਬੇ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ? ਗਿਣੋ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਲਿਖੋ ।.

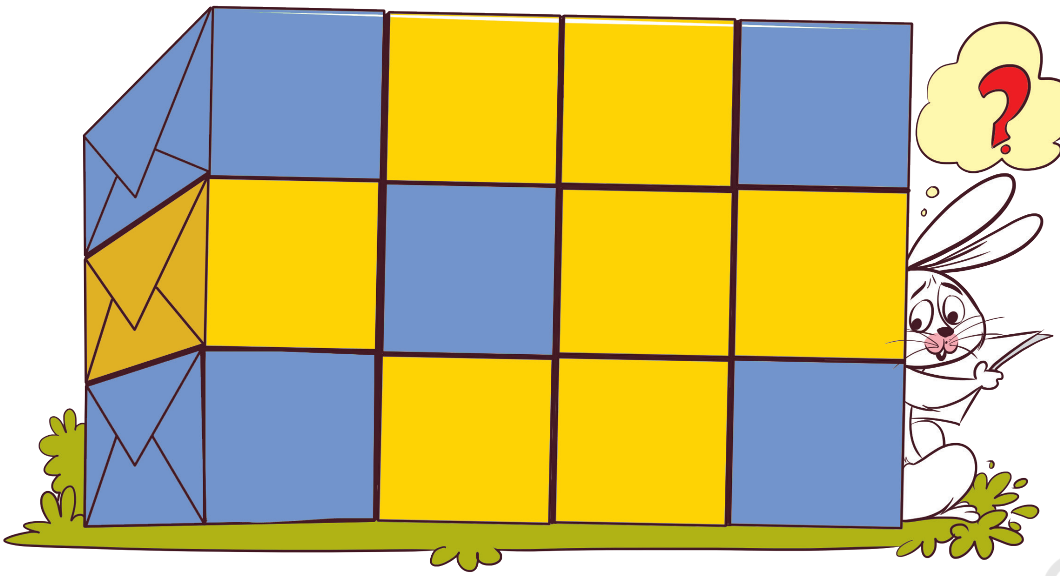

b. ਦਿੱਤੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਮਣਾਂ ਹਨ? ਗਿਣੋ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਲਿਖੋ।

c. ਦਿੱਤੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ? ਗਿਣੋ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਲਿਖੋ।

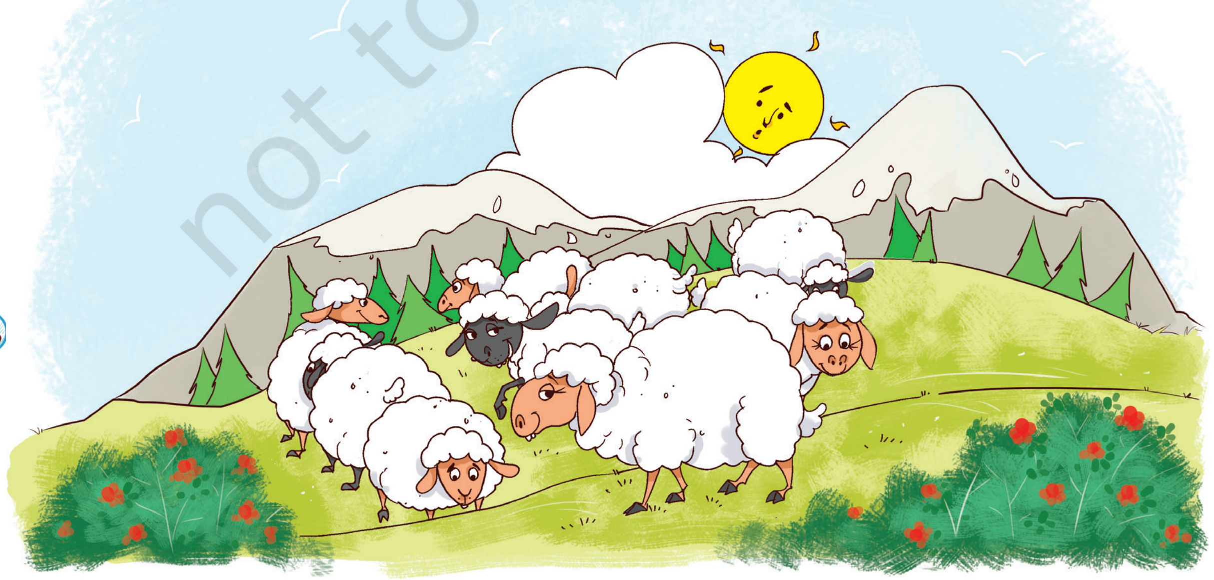

© NCERT not to be republished

d. ਕਿਸੇ 4 ਫਲਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ।

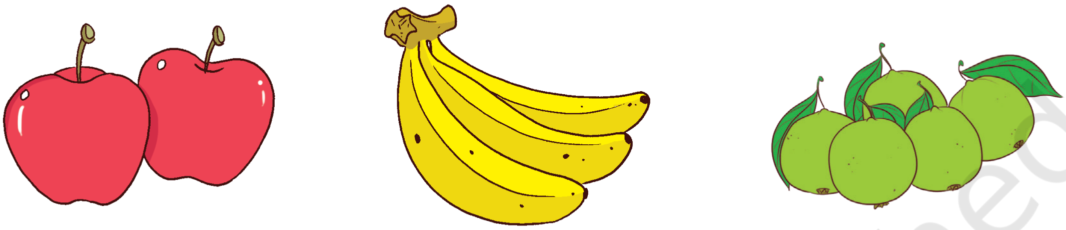

e. ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ 8 ਫਲ਼ ਹਨ ? ਉਹਨਾਂ ‘ਤੇ ਗੋਲ਼ਾ ਲਗਾਓ।

f. ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ 7 ਛਤਰੀਆਂ ਹਨ ? ਉਹਨਾਂ ‘ਤੇ ਗੋਲ਼ਾ ਲਗਾਓ।

g. ਕੱਪ ਜਾਂ ਚਮਚ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ? ਸਹੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

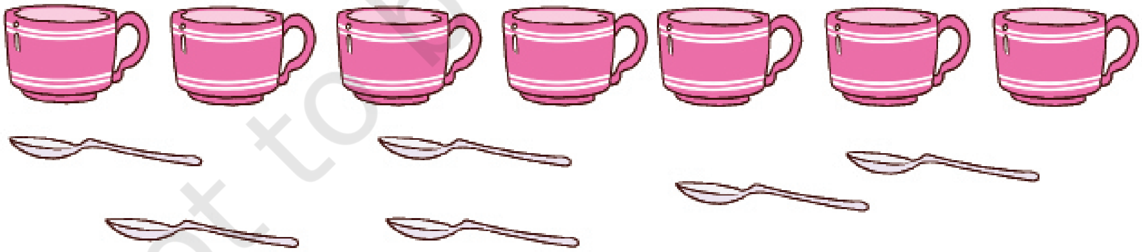

ਪਰਯੋਜਨਾ ਕਾਰਜ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸੰਖਿਆ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ । ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਸੰਖਿਆ ਕਾਰਡ ‘ਤੇ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

© NCERT not to be republished